

8.1.5

(דליפוש חרון אף) 8b → (ת"ר באחד בניסן) 7a

(1)	החֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁוֹן וְהָיָה לָכֶם לְחֹדֶשׁ הַשָּׁנָה: דָּבְרוּ אֶל כָּל עַדְתֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בְּעֶשֶׂר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁהָיָה לְבֵית אֲבֹתָהּ לְבֵית... וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְשִׁחֲטוּ אֹתוֹ כָּל קָהָל יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעֲרָבִים: שְׁמוֹת יב, ג, ו, א
(2)	שָׁמֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעִשִׂיתָ פֶסַח לַה' אֱלֹהֶיךָ כִּי בַחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאָךָ ה' אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לִילָה: דְּבָרִים טו, א
(3)	אָף בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַסְפֹּכֶם אֶת תְּבוּאֹת הָאָרֶץ תַּחֲנוּ אֶת חֶג ה' שְׁבַעַת יָמִים בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן שְׁבַתוֹן וּבְיוֹם הַשְּׁמִינִי שְׁבַתוֹן: וַיִּקְרָא כג, לט
(4)	בְּיוֹם עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה לְעֶשְׂרֵי עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא חֹדֶשׁ שְׁבַעַת בְּשָׁנָה שְׁתַּיִם לְדַרְיוֹשׁ הִיָּה דָבָר ה' אֶל זְכַרְיָה... זְכוּרִיָּה א, ז
(5)	וַתִּלְקַח אֶסְתֵר אֶל הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ אֶל בֵּית מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הַעֲשִׂירִי הוּא חֹדֶשׁ טַבַּת בְּשָׁנָה שְׁבַע לְמַלְכוּתוֹ: אֶסְתֵר ב, טו
(6)	וַיְהִי בְשָׁנָה אַרְבַּע לְדַרְיוֹשׁ הַמֶּלֶךְ הִיָּה דָבָר ה' אֶל זְכַרְיָה בְּאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי בְּכִסְלוֹ: זְכוּרִיָּה ז, א
(7)	וַיִּקְרָאוּ סִפְרֵי הַמֶּלֶךְ בְּעֵת הַהֵיאָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא חֹדֶשׁ סִיּוֹן בְּשִׁלּוּשָׁה וְעֶשְׂרִים בּו וַיִּכְתַּב כָּכָל אֲשֶׁר צִוָּה מַרְדֳּכָי אֶל הַיְהוּדִים וְאֵל הָאֲחַשְׁדָּרְפָּנִים וְהַפְחוֹת וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת אֲשֶׁר מֵהַדּוּ וְעַד כּוּשׁ שְׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאַה מְדִינָה מְדִינָה וּמְדִינָה כְּכַתְּבָהּ וְעַם וְעַם כָּל־שָׁנָו וְאֵל הַיְהוּדִים כְּכַתְּבָם וְכָל־שׁוֹנֵם: אֶסְתֵר ח, ט
(8)	בַּחֹדֶשׁ הָרֵאשׁוֹן הוּא חֹדֶשׁ נִיסָן בְּשָׁנָה שְׁתַּיִם עֶשְׂרָה לְמֶלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל לַפְּנֵי הַמֶּן מִיוֹם לְיוֹם וּמַחֲדָשׁ לַחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אָדָר: אֶסְתֵר ג, ז
(9)	וְנִסְפָּהֶם חֲצִי הַיּוֹם הָיָה לָפָר וְשִׁלִּישֵׁת הַיּוֹם לְאֵיל וּרְבִיעִית הַיּוֹם לְכַבֵּשׂ וַיֵּן זֹאת עֵלֶת חֹדֶשׁ בַּחֹדֶשׁ הַלְּחֹדֶשִׁי הַשָּׁנָה: בַּמְדַּבֵּר כח, יד
(10)	אָרָץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ דָּרַשׁ אֶתְּהָ תַמִּיד עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּהַ מְרִשִׁית הַשָּׂנֶה וְעַד אַחֲרֵית שָׁנָה: דְּבָרִים יא, יב
(11)	לְבָשׁוּ כְרִים הַצֹּאֵן וְעִמְקִים יַעֲטֹפוּ בָר יִתְרוּעְעוּ אֵף יִשְׂרָאֵל: תְּהִלִּים סה, יד
(12)	עָשָׂר תַעֲשֶׂר אֶת כָּל תְּבוּאֹת זָרְעֶךָ הַיֵּצֵא הַשָּׂדֶה שָׁנָה שָׁנָה: דְּבָרִים יד, כב
(13)	תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסָח לְיוֹם חֲגֹנּוּ: כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט וְעַבְדוֹ וּמִשְׁפָּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דָּבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ ז' א"ח ח: ט
(14)	וַיְהִי דְבָרֵי אֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְחַנְּנֵתִי לַפְּנֵי ה' קָרְבִים אֶל ה' אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וְלַיְלָה לְעִשׂוֹת מִשְׁפָּט עַבְדוֹ וּמִשְׁפָּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דָּבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ ז' א"ח ח: ט

- I. אתא re: significance of ר"ח ניסן: beginning of year for:
 - a. Months: per vv. 4-8; vv. 1-3 are unspecific and may mean אדר or אייר
 - b. Adding leap month: not done on (or after) ר"ח ניסן (contra opinion that last date is פורים)
 - c. Donation: מקדש to שקלים (as per v. 9; משנה: שנה: 1. not derived from v. 10 [תשרי]; no חדשים mentioned)
 - i. brought on ר"ח ניסן should be brought from new fund; from old fund is valid
 - d. Some say: for house rentals (if contracted stipulated "this year", year is over at ר"ח ניסן)
- II. Analysis of 2nd date in משנה – ר"ח אלול is the beginning of the year for מעשר בהמה (ר"א ור"ש)
 - a. Follows: ר"ח אלול) ר"מ
 - b. מעשר בהמה re ר"מ and רגלים re ר"ש תנא who follows משנה
 - i. Challenge: should be 5 ראשי שנים (טו שבט) ראשי שנים 5 (א' ניסן, טו ניסן, א אלול, א תשרי, טו שבט)
 - ii. Answer1 (דבא): 4 according to everyone (ר"מ drops רגלים; ר"ש drops רגלים)
 - iii. Answer2 (רנב"י): 4 months which include ראשי שנים
 - 1. Challenge: ר"ח לשתי הלחם is ו סיון, ר"ח לעמר is טו ניסן (should be 5 or 6)
 - 2. Answer1 (ר"פ): only days whose special character begins at night
 - a. Challenge: רגלים (answer: preparation the day before)
 - b. Challenge: יובל (answer – follows ישמעאל יובל – begins at night)
 - iv. Answer2 (ר' שישא): only things which occur on their own (w/o human involvement)
 - v. Answer3 (ר' אשי): there are 4 ראשי שנים which begin on ר"ח
- III. Assessing ר"א ור"ש's dissent
 - a. Suggestion1: they disagree about the mating season of sheep (אדר → אדר or אלול → ניסן) following v. 11
 - b. Suggestion2: they disagree about the analogy with מעשר דגן (v. 12)
 - i. מעשר ד"מ is near time of completion
 - ii. מעשר ד"א ור"ש is at תשרי
- IV. 3rd date in the משנה – ר"ח תשרי as ר"ח לשנים
 - a. For dating documents: reckon year of non-Jewish kings from תשרי
 - i. Justification: for ח"כ's seemingly superfluous statement, distinguishing מלכי ישראל from מלכי או"ה
 - 1. Explaining: verses in עזרא OR
 - 2. Disagrees: with meaning of משנה – reads that "שנים" refers to creation as per ר"א
 - a. דנב"י "שנים" means divine judgment as per vv. 10, 13
 - b. Even though: ישראל עם is judged first (as per v. 14), whole world is judged then